

DECIZIE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Consiliul municipal Chișinău,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Consiliului municipal
Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor cu privire la încasarea
plății pentru folosirea terenului,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016, prin care a
fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul municipal Chișinău și reprezentantul
Consiliului municipal Chișinău, Cujbă Nadejda,

c o n s t a t ă

La 10 octombrie 2014, Consiliul municipal Chișinău a depus cererea de chemare
în judecată împotriva CCG nr. 154 cu privire la încasarea plății pentru folosirea
terenului.

În motivarea acțiunii a indicat că la 30 iulie 2010, Consiliul municipal Chișinău
a adoptat decizia nr. 9/23 „Cu privire la stabilirea plății anuale pentru folosirea
terenurilor proprietate municipală” care a fost modificată ulterior, prin decizia 3/24
din 02 aprilie 2013 „Pentru aprobarea Metodologici calculării prețului estimativ al
terenurilor din intravilanul municipiului Chișinău”.

Conform prevederilor din decizia menționată în temeiul art. 42 din Codul
funciar s-a stabilit că lotul de pământ din str. Podul Înalt 12/3, mun. Chișinău cu
suprafața de 0,81 ha, cu nr. cadastral 0100303182 pe care este amplasat imobilul
constituie proprietate municipală.

Conform prevederilor art. 10 - 10/1 din Legea privind prețul normativ și modul
de vânzare-cumpărare a pământului, proprietarii de imobile amplasate pe terenurile
autorităților administrației publice locale, urmează în mod obligatoriu să-și legalizeze
drepturile asupra terenurilor ca urmare a arendării lor sau procurării în urma vânzării-
cumpărării.

În cazul când persoanele respective refuză să încheie contractele de arendă sau
vânzare-cumpărare, Consiliul municipal Chișinău (autoritățile administrației publice
locale) în mod unilateral stabilește plățile pentru folosirea terenurilor, care vor fi
achitate benevol sau forțat prin intermediul instanțelor de judecată.

Astfel, invocă că plata pentru utilizarea terenului cu suprafața de 0,81 ha din str. Podul Înalt 12/3, mun. Chișinău constituie suma de 50 624 lei pe an, fapt despre care CCG nr. 154 a fost informat, totodată fiindu-i adusă la cunoștință modalitatea de achitare a plăților pentru utilizarea terenului și contul la care urmează să fie efectuate decontările.

Însă pîrîtul nu a efectuat la timp și integral plățile pentru terenul ce utilizează, acumulînd astfel o datorie care pentru perioada 30 iulie 2010-10 ianuarie 2014, constituie suma de 136 095 lei, pe care refuză benevol să o achite.

Solicită încasarea plății pentru folosirea terenului în mărime de 136 095 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 26 octombrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial fiind încasat din contul CCG nr. 154 în beneficiul Consiliului municipal Chișinău suma de 84 015 lei cu titlu de datorie pentru folosirea terenului, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă tardiv. Totodată, a fost încasat de la CCG nr. 154 în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 520,45 lei.

La data de 03 noiembrie 2015, Consiliul municipal Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanțe.

La data de 25 noiembrie 2015, CCG nr. 154, reprezentat de avocatul Bot Alexandru, a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea apelului casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

La data de 25 noiembrie 2015, Consiliul mun. Chișinău a depus cerere privind explicarea hotărîrii judecătorești.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Consiliul mun. Chișinău și CCG nr. 154, reprezentat de avocatul Bot Alexandru, s-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării cererilor de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelurile și probele invocate în susținerea acestora, iar apelantului CCG nr. 154 reprezentat de avocatul Bot Alexandru s-a comunicat și despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 890, 33 lei, fiindu-le stabilit pentru aceasta un termen pînă la data de 03 februarie 2016 și explicat că în cazul în care neajunsurile menționate nu vor fi înlăturate cererile de apel nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite. Totodată, s-a comunicat părților că chestiunea privind primirea cererilor de apel v-a fi soluționată în ședința de judecată din 04 februarie 2016 ora 10.00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016, a fost restituit apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 al. (1) CPC.

La 09 februarie 2016, Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii contestate, soluționarea prin decizia a problemei în fond și transmiterea cauzei în prima instanță pentru explicarea hotărîrii judecătorești și repunerea în termenul de prezentare a apelului motivat.

În motivarea recursului a invocat că hotărîrea motivată a primei instanțe a recepționat-o la data de 10 noiembrie 2015, și dat fiind faptul că din hotărîrea recepționată nu a fost clar pentru care perioadă instanța a dispus încasarea sumei de 84 015 lei, la data de 26 octombrie 2015 a depus o cerere prin care a solicitat explicarea hotărîrii judecătorești, iar în ședința instanței de apel din 04 februarie 2016

a solicitat amânarea examinării cauzei pentru soluționarea cererii de explicare a hotărîrii primei instanțe, însă instanța a respins cererea de amânare și a dispus restituirea apelului.

Prin urmare, consideră că prin restituirea cererii de apel, instanța a încălcat grav prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) CPC, interpretînd în mot eronat legea, or, instanța de apel era obligată să admită cererea de amânare a ședinței și să restituie cauza în prima instanță pentru examinarea cererii de explicare a hotărîrii judecătorești, pentru ca Consiliul municipal Chișinău să-și poată argumenta cert poziția cu privire la suma admisă de instanță.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 09 februarie 2016, împotriva încheierii din 04 februarie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum se constată la caz prin acțiunea înaintată, Consiliul municipal Chișinău solicită încasarea din contul CCG nr. 154, a plății pentru folosirea terenului din str. Podul Înalt 12/3, mun. Chișinău în perioada 30 iulie 2010-10 ianuarie 2014, în sumă de 136 095 lei.

Drept urmare prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 26 octombrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial fiind încasat de la CCG nr. 154 în beneficiul Consiliului mun. Chișinău suma de 84 015 lei cu titlu de datorie pentru folosirea terenului și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 520, 45 lei, în rest cerințele fiind respinse ca depuse tardiv.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe la data de 03 noiembrie 2015, Consiliul municipal Chișinău a depus cerere de apel, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care întemeiază apelul (f.d. 92).

La 25 noiembrie 2015 și CCG nr. 154 și reprezentat de avocatul Bot Alexandru, a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, la fel, fără a indica motivele de fapt și de drept pe care întemeiază apelul și fără a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC (f.d. 103).

Este cert și faptul că la data de 10 noiembrie 2015 Consiliul municipal Chișinău a recepționat copia hotărîrii motivate a primei instanțe, iar la data de 25 noiembrie 2015 a depus o cerere prin care a solicitat explicarea hotărîrii judecătorești în sensul indicării perioadei pentru care s-a dispus încasarea sumei de 84 015 lei.

Cu toate acestea, însă prin scrisoarea nr.2c-810/14 din 01 decembrie 2015, Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, a expediat cauza în instanța de apel, pentru examinarea cererilor de apel depuse de Consiliul municipal Chișinău și CCG nr. 154

reprezentat de avocatul Bot Alexandru (f.d.105).

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Consiliul mun. Chișinău și CCG nr. 154, reprezentat de avocatul Bot Alexandru fiindu-le acordat apelanților termen pînă la 03 februarie 2016, să prezinte cererile de apel motivate iar apelantului CCG nr. 154 să prezinte și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1890,33 lei și explicat apelanților că în cazul în care nu vor înlătura neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu toate actele vor fi restituite fără examinare. Totodată, părțile au fost informate că chestiunea privind primirea cererilor de apel v-a fi soluționată în ședința de judecată la data de 04 februarie 2016 ora 10.00.

Iar, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 a fost restituită Consiliului municipal Chișinău și reprezentantului său, Cujba Nadejda, cererea de apel, cu toate actele anexate, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută.

Astfel, conținutul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Cu referire la prevederile normei enunțate, instanța de recurs reține că deși, prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, i-a fost acordat apelantului Consiliul mun. Chișinău termen pentru prezentarea apelului motivat, materialele cauzei atestă că la data de 25 noiembrie 2015, Consiliul municipal Chișinău a depus o cerere prin care a solicitat explicarea hotărîrii primei instanțe (f.d. 103).

Mai mult decît atît, în cadrul ședinței instanței de apel din 04 februarie 2016, reprezentantul Consiliului municipal Chișinău, Sinogaci Nadejda a adus la cunoștință instanței de apel despre cererea cu privire la explicarea hotărîrii depusă după recepționarea hotărîrii motivate, și despre faptul neexaminării acesteia, totodată comunicînd instanței de apel că nu a depus apelul motivat, întrucît nu-i este clară perioada pentru care a fost încasată suma de prima instanță, or, contabilitatea Primăriei mun. Chișinău nu deține astfel de date (f.d. 123).

Cu toate acestea instanța de apel nu a dat nici o apreciere cererii Consiliului municipal Chișinău privind explicarea hotărîrii primei instanțe și referindu-se la prevederile art. 369 alin.(1) lit. a) CPC a dispus restituirea apelului declarat de Consiliul mun. Chișinău pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 al.(1) CPC.

În această ordine de idei, se constată că prin adoptarea încheierii din 04 februarie 2016, fără aprecierea cererii Consiliului mun. Chișinău cu privire la explicarea hotărîrii judecătorești instanța de apel a admis încălcarea atît a normelor de drept procedural, cît și a drepturilor participantului în proces reglementate de art. 251 alin. (1,3) CPC, or, în condițiile relatate Consiliul municipal Chișinău a fost lipsit de dreptul legal la explicarea hotărîrii judecătorești, cu atît mai mult cu cît, neexplicarea hotărîrii primei instanțe a fost invocată de apelantul Consiliul municipal Chișinău drept obstacol în prezentarea și depunerea apelului motivat (f.d.123), iar în consecință, neprezentarea apelului motivat a servit temei de restituire a apelului.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că judecând cauza și restituind apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău ca fiind unul nemotivat, în situația în care materialele cauzei conțin cererea Consiliului municipal Chișinău cu privire la explicarea hotărârii primei instanțe, nesoluționarea căreia a constitui un impediment pentru Consiliul municipal Chișinău de a depune apelul motivat, instanța de apel, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din CPC.

La caz, este de principiu și faptul că prin emiterea încheierii contestate, prin neaprecierea cererii cu privire la explicarea hotărârii judecătorești, a fost încălcat în mod direct dreptul apelantului Consiliul municipal Chișinău la apărare, la un proces echitabil, cât și principiul egalității armelor statuat de art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or unul din principiile ale procesului echitabil este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului.

Prin urmare, întru evitarea îngrădirii accesului Consiliului mun. Chișinău se impune admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din 04 februarie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare de la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Consiliul municipal Chișinău.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Consiliului municipal Chișinău împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor cu privire la încasarea plății pentru folosirea terenului, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas